

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Rimava	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
<i>V prípade transpozície uveďte zoznam transponovaných predpisov:</i>	
Termín začiatku a ukončenia PPK	29.01-16.02.2021
<i>Predpokladaný termín predloženia na MPK*</i>	26.02 – 18.03.2021
Predpokladaný termín predloženia na Rokovanie vlády SR*	máj 2021
2. Definovanie problému	
Nedostatočné plnenie záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z čl. 4 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2) v platnom znení (ďalej len „smernica 92/43/EHS v platnom znení“) pokiaľ ide o vyhlasovanie lokalít zapísaných v zozname lokalít európskeho významu. Dôvodom vyhlásenia navrhovaného chráneného areálu (CHA) Rimava je aj formálne oznámenie Európskej komisie v rámci konania o porušení zmlúv č. 2019/2141, ktoré sa týka nedostatočného vyhlasovania lokalít európskeho významu a stanovenia cieľov ochrany a opatrení na ich dosiahnutie (napr. v rámci programov starostlivosti).	
3. Ciele a výsledný stav	
Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany navrhovaného CHA Rimava a zároveň zabezpečenie plnenia medzinárodných záväzkov ochrany európskej sústavy chránených území Natura 2000.	
4. Dotknuté subjekty	
Vlastníci a správcovia dotknutých pozemkov, obce, záujmové združenia, dotknuté orgány štátnej správy, vrátane dotknutých organizácií v ich zriaďovacej pôsobnosti, verejnosť.	
5. Alternatívne riešenia	
Alternatívne riešenie sa týka celkovo vyhlásenia/nevyhlásenia CHA Rimava. Dôvodom vyhlásenia CHA Rimava je splnenie požiadavky vyplývajúcej z čl. 4 ods. 4 smernice 92/43/EHS v platnom znení, podľa ktorého členské štáty určia lokality uvedené v národnom zozname lokalít európskeho významu ako osobitné chránené územia a stanovia priority a ciele ochrany a potrebné opatrenia, najneskôr do šiestich rokov. V prípade nevyhlásenia CHA Rimava nebude splnená požiadavka na vyhlásenie a na stanovenie cieľov ochrany a opatrení na ich dosiahnutie.	
6. Vykonávacie predpisy	
Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☐ Áno ☒ Nie	
7. Transpozícia práva EÚ	
8. Preskúmanie účelnosti**	

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** nepovinné

9. Vplyvy navrhovaného materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☒ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyvy na podnikateľské prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

z toho vplyvy na MSP	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho			
vplyvy služieb verejnej správy na občana	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
10. Poznámky			
Predkladaným návrhom nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Rimava (ďalej len „návrh nariadenia vlády“), sa za chránené územie vyhlási lokalita európskeho významu SKUEV0003 Rimava, ktorá je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000. SKUEV0003 Rimava bolo zaradené do výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu. Zámer vyhlásiť CHA Rimava bol v zmysle § 50 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) oznámený Okresným úradom Banská Bystrica. Zámer bol spracovaný podľa projektu ochrany, ktorý je odborným podkladom na vyhlásenie chráneného územia (§ 54 ods. 13 zákona) a obsahuje ciele ochrany vymedzené pre chránené územie, návrh vhodného manažmentu na dosiahnutie cieľov, ako aj obmedzenia vyplývajúce zo stanoveného stupňa ochrany podľa zákona. Pripomienky k zámeru vznesené zo strany dotknutých subjektov boli prerokované a zapracované do materiálu. CHA Rimava je vymedzený na vodnom toku Rimava v úseku od 70,1 riečneho kilometra (rkm) po 74 rkm a zahŕňa vodný tok a porasty vzrastlej brehovej a sprievodnej vegetácie lemujúce koryto vodného toku. V CHA Rimava sú identifikovaní dvaja správcovia pozemkov - štátny podnik Slovenský vodohospodársky podnik (ďalej len SVP, š. p.), ktorý spravuje vodný tok Rimava, a Slovenská správa ciest, ktorá spravuje úsek cesty križujúci CHA Rimava na dvoch miestach (premostenie vodného toku mostnými objektmi). Činnosti vyplývajúce pre týchto správcov z príslušnej legislatívy [zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov; zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov] môže orgán ochrany prírody obmedziť výlučne za účelom zabezpečenia priaznivého stavu predmetov ochrany CHA Rimava. Predpokladané je možné obmedzenie rozsahu alebo lokalizácie činností. Nie sú predpokladané dodatočné náklady na hospodárenie štátnych podnikov. CHA Rimava ohrozuje prítomnosť piatich bariér (líniové a priečne prekážky), ktoré narúšajú pozdĺžnu spojitosť rieky, pričom negatívne ovplyvňujú migráciu vodných živočíchov, čím spôsobujú obmedzenie prirodzeného toku genetického materiálu pri záujmových druhoch živočíchov (ryby, mihule). Z piatich migračných bariér sú dve vedené v majetku SVP, š. p. a zatiaľ nie sú súčasťou prílohy 8.4a Návrh opatrení pre elimináciu významného narušenia pozdĺžnej spojitosti riek a biotopov Vodného plánu Slovenska, nakoľko im bola pri prioritizácii identifikovaných bariér na tokoch stanovená nižšia priorita. Ich odstránenie sa nepredpokladá do konca roku 2024. Pri ďalších troch bariérach nie je vlastník známy. V budúcnosti je nevyhnutná spolupráca so správcom vodného toku v otázke postupného riešenia migračných bariér (postup prác, stanovenie harmonogramu riešenia). Taktiež je potrebné odstraňovať nepôvodné invázne druhy rastlín v brehových porastoch v CHA Rimava. Podľa zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov je vlastník, správca alebo užívateľ pozemku povinný odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Vodný tok Rimava vrátane CHA Rimava je znečisťovaný komunálnym odpadom. Ide o nezákonné umiestňovanie komunálneho odpadu, ktoré je v rozpore so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pokiaľ orgán štátnej správy odpadového hospodárstva nezistí počas konania osobu zodpovednú za nezákonné umiestnenie odpadu, je povinná toto zneškodnenie komunálneho odpadu na vlastné náklady zabezpečiť obec, na území ktorej bol tento odpad umiestnený v zmysle §15 ods. 14 písm. a) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.			

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) a jej organizačná zložka Správa Národného parku Muránska planina bude zodpovedná za vykonanie ďalších potrebných opatrení v oblasti monitoringu a komunikácie s verejnosťou, ktoré budú zamestnanci ŠOP SR vykonávať v rámci pracovnej náplne.

CHA Rimava bude po jeho vyhlásení zapísaný v katastri nehnuteľností (§ 51 ods. 5 zákona), v Štátnom zozname osobitne chránených častí prírody a krajiny (§ 51 ods. 4) a pre potreby praxe budú na Okresnom úrade Rimavská Sobota uložené grafické podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Rimava.

Vyhlásením CHA Rimava sa nepredpokladá sa výrazné zvýšenie pracovných príležitostí, zánik pracovných miest, vplyv na fungovanie trhu práce, špecifické negatívne dôsledky na isté skupiny profesií, skupín zamestnancov či živnostníkov ani ovplyvnenie špecifických vekových skupín zamestnancov. Všetky pozemky v CHA Rimava sú oslobodené od dane v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Na základe uvedených skutočností Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) vyhodnotilo, že vyhlásenie CHA Rimava nebude mať vplyv na podnikateľské prostredie.

11. Kontakt na spracovateľa

Ing. Janka Guzmová, sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny MŽP SR (janka.guzmova@enviro.gov.sk).

12. Zdroje

Doložka vplyvov bola vypracovaná v spolupráci so ŠOP SR (marta.mutnanova@sopsr.sk).

13. Stanovisko Komisie pre posudzovanie vybraných vplyvov z PPK

Komisia uplatnila v stanovisku č. 018/2021 zo dňa 16.02.2021 nasledovné pripomienky a odporúčania:

K sociálnym vplyvom

Predkladateľ v doložke vybraných vplyvov medzi subjekty, ktoré budú dotknuté predkladaným materiálom okrem správcov pozemkov zaraďuje aj vlastníkov dotknutých pozemkov, avšak pri posudzovaní vplyvov predkladaného materiálu sa ďalej venuje už iba vplyvom predkladaného materiálu na správcov pozemkov a bližším spôsobom nevyhodnocuje vplyvy materiálu na vlastníkov pozemkov – fyzické osoby. Predkladateľ konštatuje, že v súčasnosti sú vlastníci dotknutých pozemkov neznámi. Nakoľko doplnením požadovaných osobných údajov príslušnému katastrálnemu odboru okresného úradu sa z neznámeho vlastníka stane vykonaním administratívneho zápisu známy vlastník, prípadne pozemok neznámeho vlastníka môže niekto zdediť, Komisia sa domnieva, že nie je možné abstrahovať od zhodnotenia možných sociálnych vplyvov predkladaného materiálu na vlastníkov pozemkov predmetných pozemkov len z dôvodu, že momentálne správa katastra nedisponuje údajmi o adrese a dátume narodenia vlastníkov pozemkov. Vyhlásenie chránenej oblasti zmení užívacie práva k pozemkom na dlhú dobu a nejde len o momentálny stav. V danej súvislosti Komisia odporúča predkladateľovi zhodnotiť aj sociálne vplyvy predkladaného materiálu a vypracovať separátnu analýzu sociálnych vplyvov, t. j. kvalitatívnym a kvantitatívnym spôsobom zhodnotiť zvýšenie, resp. zníženie príjmov dotknutých vlastníkov pozemkov z titulu vyhlásenia chránenej oblasti (Komisia odporúča uviesť aspoň vzorový príklad).

Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje **súhlasné stanovisko s návrhom na dopracovanie** s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok.

Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Stanovisko MŽP SR:

MŽP SR neakceptovalo pripomienku a analýzu sociálnych vplyvov nevypracovalo z dôvodu, že vyhlásením CHA Rimava nedochádza k obmedzeniu bežného obhospodarovania vlastníkov pozemkov – fyzických osôb a ani k zvýšeniu alebo zníženiu príjmov dotknutých vlastníkov pozemkov. Obmedzené môže byť vykonávanie činností, ktoré správcom pozemkov CHA Rimava vyplývajú z platnej legislatívy, a to výlučne za účelom zachovania predmetov ochrany CHA Rimava.

Vlastníci pozemkov v navrhovanom CHA Rimava sú známi a boli identifikovaní v projekte ochrany CHA Rimava, najmä za účelom prerokovania zámeru na vyhlásenie chráneného územia v zmysle § 50 zákona. Vlastník/správca nie je známy v prípade troch migračných bariér z piatich, ktoré sa nachádzajú na vodnom toku v CHA Rimava. Odstránenie týchto bariér, resp. ich spriechodnenie, sa nepredpokladá do roku 2024 a najprv bude potrebné identifikovať vlastníka/správca.